

**Äitiysneuvolan lääkärintarkastuksen palveluseteli
Sääntökirjan palvelukohtainen osa**

Sisällys

1. Asiakkaat ja palvelusetelin myöntäminen	3
1.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat	3
1.2 Palvelusetelin myöntäminen ja vastaanottaminen.....	3
2. Palvelusetelin arvo ja voimassaoloaika.....	3
3. Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset	4
4. Palvelun vaatimukset	5
4.1 Palvelun yleiset sisältövaatimukset	5
4.2 Hoitoon pääsy.....	5
4.3 Palvelun kuvaus	5
4.4 Palveluun sisältyvät tehtävät ja tutkimukset	10
4.5 Palvelun laatuvaatimukset ja sanktiot.....	10
4.6 Seuranta ja raportointi	11
5. Palvelun tila- ja välinevaatimukset	11
6. Kunta rekisterin pitäjänä.....	12

1. Asiakkaat ja palvelusetelin myöntäminen

1.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat

Palveluseteliasiakkuus edellyttää Helsingin kaupungin neuvolan työntekijän tekemää lääkärin tarkastuksen tarpeen arviointia. Tarpeen arvioinnissa Helsingin kaupungin neuvolan työntekijä toteaa, että äitiysneuvolan asiakas tarvitsee loppuraskauden tai synnytyksen jälkitarkastuksen osalta lääkärin vastaanottoa ja tähän liittyen mahdollisesti perustason laboratorio ja kuvantamistutkimuksia. Lääkärintarkastuksen tarpeen arvioinnin jälkeen äitiysneuvolan asiakkaalle voidaan tarjota palveluseteliä.

1.2 Palvelusetelin myöntäminen ja vastaanottaminen

Saatuun palvelusetelin, asiakas valitsee itselleen sopivan palveluntuottajan ja toimittaa tälle palvelusetelin tunnistein. Palveluseteliä voi käyttää vain sääntökirjassa määritettyyn palveluun.

2. Palvelusetelin arvo ja voimassaoloaika

Sosiaali- ja terveyslautakunnan (sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 1.3.2022 § 36) vahvistama palvelusetelin arvo 1.4.2022 alkaen:

Palveluseteli	Palvelusetelin arvo (alv 0 %)
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35-36	59 euroa
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35-36 tulkkipalvelulla	128 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus	59 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus tulkkipalvelulla	128 euroa

Palveluseteli on voimassa 3 kuukautta sen myöntämisestä.

Kunnalla on oikeus muuttaa palvelusetelin arvoa ja lisätä tai poistaa palvelusetelillä korvattavia tutkimuksia ja toimenpiteitä. Näiden muutosten voimaantulopäivästä ilmoitetaan palveluntuottajille etukäteen. Mikäli palveluntuottaja ei hyväksy muutoksia, hänen tulee ilmoittaa siitä kirjallisesti annettuun määräaikaan mennessä. Muutokset eivät koske palveluseteleitä, jotka on myönnetty ennen muutospäivämäärää.

Palveluntuottajan on informoitava asiakasta perumatta jääneen tai liian myöhään perutun ajanvarauksen mahdollisesta laskutuksesta. Yli 18-vuotiaalta asiakkaalta

voidaan periä peruuttamatta jääneestä ajasta enintään sen suuruinen summa, kuin kaupunki laskuttaa asiakkaita peruuttamatta jääneestä ajasta. Kaupunki ei korvaa palveluntuottajalle em. ajoista koituvia kustannuksia.

Äitiysneuvolan lääkärintarkastuksen palvelusetelissä asiakkaalta ei peritä asiakkaan omavastuuta. Palvelusetelin hintaan tulee sisältyä kaikki kustannukset, esimerkiksi erillistä toimistomaksua, Kanta-palvelujen käyttömaksua, käsittelymaksuja ja laskutuslisiä ei saa periä tai laskuttaa kunnalta eikä asiakkaalta.

Palvelusetelipotilaisiin kohdennettua markkinointia ei sallita. Mikäli asiakas haluaa teetättää palvelusetelin ulkopuolisia tutkimuksia tai hoitoja palveluntuottajalla, potilaalle on annettava näistä tutkimuksista ja hoidoista selkeä hinta-arvio ennen laskutukseen johtavia suoritteita.

3. Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset

Palvelua tuottavan lääkärin tulee olla Suomessa laillistettu lääkäri, jolla on oikeus itsenäiseen ammatinharjoittamiseen. Lääkärillä ei tule olla minkäänlaisia rajoituksia ammatinharjoittamisessaan. Lääkärillä on oltava riittävä kokemus ja asiantuntemus äitiysneuvolan lääkärintarkastuksista. Riittäväksi kokemukseksi katsotaan vähintään kahden vuoden kliininen erikoistumiskoulutus naistentautien ja synnytysten erikoisalalta, tai vähintään kahden vuoden kokemus (vähintään yksi työpäivä viikossa) äitiysneuvolan lääkärintyöstä, tai muuten Helsingin kaupungin hyväksymällä tavalla osoitettu vastaava riittävä perehtyneisyys.

Vakinaisen henkilökunnan ja sijaisten tulee täyttää terveydenhuollon henkilöstölle asetetut lakisääteiset vaatimukset. Henkilöstöluettelo tulee täydentää jatkuvasti niin, että se on aina ajantasainen. Rekisteröintinumero tulee löytyä Valviran ylläpitämästä terveydenhuollon ammattihenkilöiden tietopalvelusta (<https://julkiterhikki.valvira.fi>). Yksittäisiä ammatinharjoittajia ei tulkita alihankkijoiksi.

Rokotussuojan tulee olla Tartuntatautilain § 48 mukainen.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että hoitoa toteuttava henkilöstö täyttää laissa säädetyt kelpoisuusehdot ja suorittaa vain sellaisia työtehtäviä, joihin heillä on säännösten tai valtakunnallisten ohjeiden mukainen oikeus. Palkatessaan terveydenhuollon ammattihenkilöstöä, palveluntuottaja sitoutuu tarkistamaan henkilön tiedot Valviran ylläpitämästä rekisteristä. Palveluntuottaja sitoutuu huolehtimaan siitä, että asiakas saa palvelua valintansa mukaan joko suomen tai ruotsin kielellä. Palveluntuottajan tulee myös ilmoittaa, millä muilla kieliä palvelua voidaan toteuttaa. Tulkkipalveluiden tarve arvioidaan palveluseteliä myönnettäessä. Palveluntuottaja huolehtii henkilöstönsä ammattitaidon ylläpidosta ja täydennyskoulutuksesta terveydenhuollon täydennyskoulutusveloitteen mukaisesti.

4. Palvelun vaatimukset

4.1 Palvelun yleiset sisältövaatimukset

Tällä palvelusetelillä Helsingin kaupunki, sosiaali- ja terveystoimiala (jäljempänä "palvelunjärjestäjä") hankkii Palveluntuottajan tiloissa toteutettavia yksittäisiä lääkärikäyntejä ja niihin liittyviä perustason kuvantamis- ja laboratoriokoopalveluita. Palveluun kuuluu kuvantamis- ja laboratoriokokeiden vastaukset, näihin reagointi, mahdolliset läheteet erikoissairaanhoidon, lääkemääräykset ja muut jatkotoimet. Mahdolliset terveydenhoitaja-, psykologi-, fysio- ja ravitsemusterapiakäynnit tai muut näihin rinnastettavat palvelut eivät sisälly palvelusetelin hintaan. Mikäli tarkastuksen perusteella ilmenee tarve tällaisille palveluille, on Palveluntuottajan selkeästi ja viipymättä viestittävä näistä suojatulla sähköpostilla palvelusetelin myöntäneelle terveydenhoitajalle tai muulle palvelunjärjestäjän osoittamalle yhteyshenkilölle.

Palveluntuottajan toiminnan tavoitteena on toteuttaa asiakaslähtöisesti palvelusetelillä pyydetty äitiysneuvolan lääkärintarkastus hyvien hoito- ja toimintakäytäntöjen mukaisesti siten, että hoito on laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

4.2 Hoitoon pääsy

Asiakkaan on päästävä lääkärin vastaanotolle 7 arkipäivän sisällä yhteydenotosta. Mikäli asiakas niin haluaa, voi hän tuki valita tulla myöhemminkin, kuitenkin palvelusetelin voimassaolon aikana.

Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset on kyettävä tarvittaessa toteuttamaan 1 arkipäivän sisällä potilaan hoitoon pääsystä.

4.3 Palvelun kuvaus

Palveluohjaus perustuu aina palvelunjärjestäjän tekemään äitiysneuvolan lääkärintarkastuksen tarpeen arviointiin. Arvion perusteella palvelunjärjestäjä antaa asiakkaalle palvelusetelin, palveluntuottajien ajanvarauksen yhteystiedot ja ohjeet miten toimia ajan varaamiseksi. Palvelunjärjestäjä kirjaa omaan potilastietojärjestelmäänsä äitiysneuvolan lääkärintarkastuksen tarpeen arvion ja ohjauksen palveluseteliasiakkaaksi. Potilastietojärjestelmästä tieto siirtyy Kanta-arkistoon ja on sieltä palveluntuottajien nähtävissä. Palvelunjärjestäjä toimittaa asiakkaan mukana ne vastaanotolla tarvittavat asiakirjat, kuten tiedot painosta, kohdun sf-mitasta, verenpaineesta, virtsan liuskakokeen ja mahdollisten muiden laboratoriokokeiden tuloksista, mikäli ne eivät ole nähtävillä Kanta-arkistossa.

Asiakkaalla on mahdollisuus valita mikä tahansa palvelusetelin piirissä oleva palveluntuottaja, jonka palvelunjärjestäjä on hyväksynyt palveluntuottajaksi. Asiakkaan ollessa yhteydessä palveluntuottajaan, palveluntuottaja on veloitettu tarkistamaan palvelusetelijärjestelmästä, minkälaista palvelua palvelusetelillä halutaan ostaa.

Palvelunjärjestäjän tavoite on ohjata palveluntuottajille lääkärintarkastusta tarvitsevia tavanomaisia äitiysneuvolan asiakkaita. Oletusarvo on, että asiakas tarvitsee lääkärin fyysisen vastaanoton, mutta harvoin laboratorio- ja kuvantamistutkimuksia.

Sekä palvelunjärjestäjän että palveluntuottajan tavoitteen tulee olla, että lääkärintarkastus ja siihen liittyvät asiat saadaan tutkittua ja hoidettua palvelusetelillä.

Palveluntuottaja tarjoaa äitiysneuvolan lääkärinvastaanoton ja siihen mahdollisesti liittyvät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset, sekä asianmukaiset erikoissairaanhoidon läheteet ja reseptit. Lisäksi, mikäli laboratorio- tai kuvantamistutkimuksia otetaan, palveluntuottajan vastuulla on viestiä näistä potilaalle asianmukaisesti ja järjestää tarvittava jatkohoito. Palvelun tulee olla lääketieteellisesti perusteltua ja laadukasta. Mikäli potilaan asia ei ratkea yhdellä vastaanotokerralla tai vastaanotolla ilmenee erityisiä ongelmia tai tarvetta erikoissairaanhoidon läheteelle tai Palvelunjärjestäjän toimesta järjestettävälle tukikäynneille tai jatkohoidolle (palveluun sisältyvät laboratorio- tai kuvantamistutkimukset, terveydenhoitajan, psykologin, fysio-, tai ravitsemusterapeutin tai muu näihin rinnastettava arvio) on Palveluntuottajan varmistettava jatkohoidon onnistuminen laatimalla tästä selkeät potilasasiakirjamerkinnot jatkohoitosuunnitelmiseen ja tarvittavine läheteineen sekä viestimällä palvelujen tarpeesta selkeästi ja viipymättä lähettämällä suojattua sähköpostia palvelusetelin myöntäneelle terveydenhoitajalle tai muulle palvelunjärjestäjän nimeämälle yhteyshenkilölle. Mahdollinen jatkohoito ei kuulu tämän palvelun hintaan. Palveluntuottajan tulee teettää palveluseteliin kuuluvat tutkimukset ja hoidot, kun ne ovat lääketieteellisesti ja potilaan ongelman ratkaisemiseksi tarpeen. Mikäli asiakas ohjataan takaisin palveluntuottajalle tai erikoissairaanhoidon palveluseteliin kuuluvien tutkimusten tai hoitojen teettämiseksi, ei palveluntuottaja ole oikeutettu korvaukseen.

Röntgenkuvien läheteiden ja lausuntojen, sekä laboratoriokokeiden tietojen ja tulosten tulee siirtyä potilaan tekstien ohella Kanta-arkistoon palveluntuottajan toimesta. Röntgenkuvien tulee olla jatkossa saatavilla HUS PACS-järjestelmän kautta jatkokäyttöä varten. EKG:n osalta löydökset tulee kuvata potilaskertomukseen.

Palveluntuottajan ylläpitämä rekisteri on kaupungin rekisterin osarekisteri. Palvelutuotannon aikana syntyvät asiakirjat ovat kaupungin asiakirjoja, vaikka palveluntuottaja ne laatii, säilyttää ja arkistoi. Osarekisteriselosteen laatiminen ja ajan tasalla pitäminen on palveluntuottajan vastuulla. Palveluntuottaja huolehtii rekisterinpidosta kaupungin lukuun. Palvelusetelituotannon päättyä tuottajalle ei jää palvelusetelituotannon perusteella hoidettujen asiakkaiden tietoja. Palvelusetelipotilailla käytetään ostovaltuutusjärjestelmää (OSVA), jolloin

potilaan potilaskertomustiedot siirtyvät palveluntuottajalta suoraan Kanta-arkistoon palvelunjärjestäjän rekisteriin.

Palveluntuottaja tekee kustakin käynnistä rakenteisesti jaotellun potilaskertomuksen, joka toimii palautteena Palvelunjärjestäjälle ja tarvittaessa lähetteenä Palvelunjärjestäjän järjestämälle jatkohoidolle. Kertomus sisältää tulosityn, esitiedot, nykytilan, suunnitelman ja äitiysneuvolan lääkärintarkastuksen diagnoosin lisäksi muut tarvittavat diagnoosit (ICD-10). Lisäksi järjestäjän rekisteriin tulee toimittaa tiedot mahdollisista laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista vastauksineen, määrätystä resepteistä ja lähetteisistä. Palvelunjärjestäjä ei maksa käynneistä, joista ei toimiteta näitä tietoja.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että kaikki palveluntuottajan hoidossa syntyneet potilastiedot tallentuvat Kanta-arkistoon viimeistään 5 vrk kuluessa siitä, kun tieto on syntynyt. Mikäli on tarvetta viestiä Palvelunjärjestäjälle jatkohoitoon liittyvistä asioista nopeammin, Palveluntuottaja on velvollinen välittämään tiedon puhelimitse lähettävään neuvolaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan vaihteen kautta (puh. 09 310 5015).

Potilaista, jolla ei ole palveluseteliä, ei makseta korvauksia Palveluntuottajalle. Palveluntuottajan tulee ehdottomasti tarkastaa palvelusetelijärjestelmästä, että potilaalla on voimassa oleva palveluseteli.

Palveluntuottajan ei tule lähtökohtaisesti ohjata potilaita omiin maksullisiin palveluihinsa. Palvelusetelistä poikkeavat palveluntuottajan tarjoamat ja asiakkaalta laskutettavat tutkimukset ja hoidot sallitaan, kun ne ovat lääketieteellisesti perusteltuja, niistä on sovittu yhteisymmärryksessä potilaan kanssa ja potilaalle on annettu selkeä kirjallinen tieto siitä, mikä osuus jää potilaan itsensä kustantamaksi. Laskutusepäselvyksissä palveluntuottajan on pystyttävä todentamaan, että edellä mainittua protokollaa on seurattu.

Koska tässä palvelussa on kyse nimenomaan ja ensisijaisesti lääkärin vastaanotosta, edellytetään palveluntuottajalta potilaan fyysistä tutkimista kliinisesti tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Palvelussa on edellytyksenä yleislääkäritasoinen tutkiminen ja hoito huolimatta siitä, miten palveluntuottajan sisäinen raja-alue eri sairauksien osalta on järjestetty.

Äitiysneuvolan lääkärintarkastukseen raskausviikolla 35 – 36 sisältyvät tehtävät ja tutkimukset:

- Esitietoihin perehtyminen potilasasiakirjoista ja terveydenhoitajan arvioiden pohjalta.
- Tutkimuksissa ja hoidossa sekä jatkohoitoon ohjaamisessa tulee noudattaa HUS Äitiyspoliklinikan lähettämistä indikaatioita ja ohjeita perusterveydenhuollolle. (Ohje on ammattilaisten käytettävissä www.terveyskyla.fi/Naistalo kirjautumalla terveydenhuollon ammattilaisen osioon). Tutkimuksen sisältö noudattaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) opasta "Äitiysneuvolaopas,

Suosituksia äitiysneuvolatoimintaanⁱⁱⁱ sekä THL ohjeistusta ”Äitiysneuvolan Määräaikaistarkastukset, keskeiset sisällöt”.

- Helsingissä ei seulota neuvolassa raskausaikana B-streptokokkia, HUS sairaanhoitopiirissä koe otetaan synnytyssairaalassa.
- Mahdollinen veriryhmävasta-ainekontrolli otetaan neuvolassa terveydenhoitajan toimesta.

Lääkärintarkastukseen sisältyy vähintään:

- Raskaana olevan fyysisen ja psyykkisen yleisvoinnin arvio.
- Painon ja verenpaineen mittaaminen sekä tulkinta suhteessa aikaisempiin arvoihin.
- U-prot ja U-gluk mittaaminen liuskakokeella.
- Sikiön sydänäänten kuuntelu.
- SF-mitan mittaaminen ja arviointi suhteessa aikaisempiin arvoihin.
- Sikiön koon ja tarjonnan sekä lapsiveden määrän arvioiminen palpoimalla tai tarvittaessa ultraäänitutkimuksella
- Tarvittaessa ulkosynnyttimien tutkimus ja/tai gynekologinen sisätutkimus.
- Turvallisen alatiesynnytyksen mahdollisuuksien arviointi ja tarvittaessa lähete äitiyspoliklinikalle synnytystapa arvioon.
- Raskausdiabeetikolla verensokeriseurannan tarkistaminen ja tarvittaessa ohjaus erikoissairaanhoidon
- Veriryhmävasta-ainetestin tarpeellisuuden arvio ja varmistaminen, että on neuvolassa tehty, mikäli tarpeellinen. Tarvittaessa ohjaaminen takaisin neuvolaan.
- Kannanotto raskaana olevan käyttämiin lääkityksiin loppuraskauden sekä synnytyksen jälkeisten ensimmäisten kuukausien ajalle. Resepti genitaalierheksen estohoitolääkitykselle loppuraskauteen ja synnytykseen tarvittaessa.
- Tuberkuloosiseulonnan tarpeen arviointi ja toteutuminen THL ja HUS ohjeen mukaisesti. Tarvittaessa thorax-kuvaus.

Synnytyksen jälkitarkastukseen liittyvät tehtävät ja tutkimukset:

- Esitietoihin perehtyminen potilasasiakirjoista ja terveydenhoitajan arvioiden pohjalta.
- Synnyttäneen toipumisen ja yleisvoinnin arviointi 8 – 12 viikkoa synnytyksen jälkeen keskustelun ja kliinisen tutkimuksen perusteella.
- Tutkimuksissa ja hoidossa sekä jatkohoitoon ohjaamisessa tulee noudattaa HUS Äitiyspoliklinikan lähettämistä indikaatioita ja ohjeita perusterveydenhuollolle. (Ohje on ammattilaisten käytettävissä www.terveyskyla/Naistalo, kirjautumalla terveydenhuollon ammattilaisosioon). Tutkimuksen sisältö noudattaa yleisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) opasta ”Äitiysneuvolaopas, Suosituksia äitiysneuvolatoimintaanⁱⁱⁱ sekä THL ohjeistusta ”Äitiysneuvolan Määräaikaistarkastukset keskeiset sisällöt.”

- Todistus asiakkaalle jälkitarkastuksesta, Kelan lomake "Todistus raskaudesta tai jälkitarkastuksesta SV75".

Lääkärintarkastukseen sisältyy vähintään:

- Painon ja verenpaineen mittaus ja tulkinta.
- Mahdollisten synnytysvaurioiden ja infektioiden toteaminen ja hoito gynekologisen sisätutkimuksen ja alavatsan palpaation, tarvittaessa per rectum -tutkimuksen tai proktoskopian avulla.
- Jälkivuodon loppumisen varmistaminen.
- Papa-kokeen tarpeen arvio ja tarvittaessa ohjaus näytteenottoa varten Palvelunjärjestäjälle (terveysasema), mikäli Käypä hoito -suosituksen kriteerit näytteenotolle täyttyvät.
- Synnyttäneen mielialan arviointi havainnoinnin, keskustelun ja neuvolan EPDS tuloksen perusteella. Tarvittaessa masennuksen, ahdistuksen tai unihäiriön lääkehoidon aloitus ja erikoissairaanhoidon lähettäminen tai jatkohoitoon ohjaaminen Palvelunjärjestäjälle.
- Lastensuojelutarpeen arviointi ja tarvittaessa lastensuojeluilmoituksen tekeminen, lähettäminen erikoissairaanhoidon tai jatkohoitoon ohjaaminen Palvelunjärjestäjälle.
- Neuvolan terveydenhoitajan ottaman pika-hemoglobiinin ja virtsaliuskatestin tulosten tulkinta, tarvittaessa lääkehoidon aloitus ja jatkohoitoon Palvelunjärjestäjälle ohjaaminen (terveysasema).
- Neuvolassa tehdyn sokerirasituksen tuloksen arvioiminen raskausdiabeetikolla, tarvittaessa sokerirasituksen tekeminen ja tuloksen tulkinta.
- Kannanotto synnyttäneen lääkitykseen imetys huomioiden.
- Ehkäisyneuvonta ja lääkkeellisen ehkäisyyn suunnittelu sekä lääkemääräyksen kirjoittaminen suun kautta tai laastarina annosteltavalle valmisteelle vuodeksi eteenpäin. IUD:n tai ehkäisykapselin laittoa varten ohjaus tarvittaessa Palvelunjärjestäjälle (terveysasemalle tai kaupungin keskitettyyn ehkäisyneuvolaan).
- Virtsan ja ulosteen pidätyskyvyn varmistaminen, lantionpohjan lihasten voimistelun ohjaus, hoitoonohjaus Palvelunjärjestäjälle tai lähete erikoissairaanhoidon tarvittaessa,
- Rintojen terveyden ja imetyksen sujumisen tiedustelu, tarvittaessa rintojen ihon sairauksien tai rintatulehduksen hoidonaloitus ja jatkohoitoon ohjaaminen.

Tulkkipalvelun tarve arvioidaan palveluseteliä myöntäessä ja tarpeen mukaan myönnetään tulkkauspalvelun sisältävä palveluseteli. Tulkkauspalvelun sisältävän palvelun tulee täyttää samat sisällölliset vaatimukset kuin palvelu ilman tulkkauspalvelua, mutta lisäksi potilaan tulee voida asioida omalla äidinkielellään. Tulkkipalvelun kohdalla palveluntuottaja järjestää itse tarvittavan tulkkauspalvelun vastaanotolle. Tulkkipalvelu voi tapahtua palveluntuottajan valinnan mukaan joko puhelintulkkauksena tai vastaanotolla paikan päällä olevan tulkin tuottamana. Vastaanottoaika on puolitoistakertainen verrattuna vastaanottoon ilman tulkkia.

Palveluntuottajan on järjestettävä ajanvaraus niin, että palvelunjärjestäjän asiakas saa yhteyden palveluntuottajaan saman päivän aikana arkena klo 8–18. Palveluntuottaja voi tarjota useampia eri yhteystapoja, mutta vähimmäisvaatimus on ajanvarausnumero, josta ei muodostu asiakkaalle lisäkuluja.

4.4 Palveluun sisältyvät tehtävät ja tutkimukset

- Lääkärin fyysinen vastaanotto (kts. tarkempi kuvaus edellä)
- Seuraavat laboratoriokokeet, kun ne katsotaan tarpeellisiksi ja ovat lääketieteellisesti perusteltuja: PVK, P-CRP, P-K, P-Na, P-krea, U-BaktVi, U-KemSeul, P-Ferriit, P-TSH, P-T4-V, Pt-Gluk-R1 (sokerirasitus, eli glukoosikoe oraalinen lyhyt, jossa 0h, 1h ja 2h tulokset), S-ALAT, fS-Sappih, U-ChtrNh0, FI-BaktVr. Mikäli HIV-, tippuri- tai hepatiitinäytteen otto tai Papa-koe on kliinisen epäilyn vuoksi perusteltua, Palveluntuottajan on varmistettava jatkohoito ohjaamalla asiakas omaan neuvolaan HIV-, tippuri- tai hepatiitinäytteenottoa varten ja viestimällä Palvelunjärjestäjälle.
- Seuraavat kuvantamistutkimukset, kun ne katsotaan tarpeellisiksi ja ovat lääketieteellisesti perusteltuja: thorax röntgen ja sikiön ultraäänitutkimus.
- Koetulosten kertomisen puhelimitse asiakkaalle (tai mikäli asiakkaan kanssa toisin sovitaan, esimerkiksi tekstiviestillä)
- Mahdolliset lääkemääräykset, hoito-ohjeet, sairauslomatodistukset ja läheteet erikoissairaanhoidon.
- Toimisto-, ajanvaraus-, näytteenotto- yms. maksut ja palveluun liittyvät muut mahdolliset hallinnolliset kustannukset

4.5 Palvelun laatuvaatimukset ja sanktiot

Potilasasiakirjamerkintöjen on oltava laadullisesti hyviä. Potilasasiakirjamerkintöjen tulee sisältää rakenteisesti kirjatut tulokset, esitiedot, nykytila ja suunnitelma sekä loppuraskauden lääkärintarkastuksen diagnoosin ja muut tarvittavat diagnoosit (ICD-10). Lisäksi Kanta-arkistoon toimittaa tiedot mahdollisista laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista vastauksineen, määrätyistä resepteistä ja läheteistä. Palvelunjärjestäjä ei maksa käynneistä, joista ei toimiteta näitä tietoja.

Palvelusetelistä ei makseta, jos seuraavissa tapauksissa käynti ei joko täytä tarkoitustaan tai johtaa lisäkäyntiin terveysasemalla:

- Asiakasta ei ole tutkittu yleislääkäritasoisesti tarkastuksen tai esille tulleen ongelman osalta kattavasti
- Asiakas ei ole saanut jatkohoito-ohjeita
- jatkohoitosuunnitelma, jatkohoitoonohjaus, lääketieteellisesti perusteltu lab tai rtg-tutkimus, lähete, resepti tms on jätetty tekemättä
- erikoissairaanhoidon lähete palautuu, johtuen vaillinaisista tutkimuksista (tämän sopimuksen piiriin kuuluvista) tai lähetetekstin puutteista
- Palveluntuottaja ei noudata käypähoitoa, hyvää hoitokäytäntöä, tasa-arvoa ja asiakaslähtöisyyttä

Kunnan tulee peruuttaa palveluntuottajan hyväksyminen ja poistaa palveluntuottaja luettelosta, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palveluntuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista. Palveluntuottajalla on velvollisuus hoitaa irtisanomishetkellä hoidossa olevien palvelusetelipotilaidensa palvelusetelillä pyydyt hoidot valmiiksi. Jos kaupunki irtisanoo palveluntuottajan, niin palvelusetelipotilaiden jatkohoito sovitaan potilaskohtaisesti.

Helsingin kaupungin terveydenhuollon työntekijä ei voi olla palveluntuottaja. Kunnalla on oikeus peruuttaa palveluntuottajan hyväksyminen ja poistaa palveluntuottajan nimi hyväksytyjen palveluntuottajien listalta välittömästi ilman irtisanomisaikaa, mikäli:

1. palveluntuottaja käyttää palvelusetelipotilaita hoitaessaan kaupungin omia työntekijöitä
2. palveluntuottaja rikkoo olennaisesti sääntökirjan ehtoja, esim. ei kirjaa, lähetä/arkistoi potilasasiakirjatietoja Kantaan määräajassa, toteuta laatuvaatimuksia

4.6 Seuranta ja raportointi

Kunta valvoo palveluntuottajan toimintaa.

Palveluntuottajan tulee raportoida kuukausittain:

- Palvelun vasteaika
  - Asiakkaan yhteydenoton (asiakas varaa ajan palveluntuottajan ajanvarauksesta) ja lääkärikäynnin välinen aika
  - Lääkärikäynnin ja hoitoepisodin päättymisen välinen aika
- Kuvantaminen (määrä + tutkimukset eriteltynä)
- Laboratoriokokeet (määrä + tutkimukset eriteltynä)
- Diagnoosit (ICD10)
- Asiakastytyväisyys (NPS)

Toiminnan määrää ja laatua seurataan raporteina ja pistokokein. Seurannan kohteina voivat olla esim. potilaiden ja käyntien määrät, tutkimukset sekä terveysindeksit, teetetyt tutkimukset ja potilaskertomukset. Potilastyön ja -turvallisuuden laadun mittarina käytetään mm. potilasvalitusten sekä potilasvahinkoilmoitusten määrää.

Kunta voi tehdä myös asiakastytyväisyyskyselyjä, joilla se selvittää potilaiden tyytyväisyyttä palveluntuottajien toiminnan laadun eri osa-alueisiin.

5. Palvelun tila- ja välinevaatimukset

Palveluntuottajalla tulee olla lääkärintarkastuksen toteuttamista varten tutkimusvälineinä vähintään stetoskooppi, mahdollisuus verenpaineen ja painon mittaamiselle, mittanauha, doppler- tai ultraäänilaitte sikiön sydänäänien kuunteluun, gynekologisen sisätutkimuksen välineet sekä tutkimuspöytä. Palveluntuottajalla on asiakkaiden toimintakyky huomioiden asiakaspalvelua varten

asianmukaiset palveluun soveltuvat toimitilat. Toimitiloissa tulee olla mahdollisuus yksityisyyttä suojaavaan asiakaspalveluun. WC- ja odotustilojen tulee soveltua liikuntarajoitteisille henkilöille. Palveluntuottaja huolehtii tilojen turvallisuudesta. Helsingin kaupunki voi tarvittaessa tarkistaa palveluntuottajan asiakaspalvelutilat.

Palveluntuottajan tilojen tulee olla käyttöönettötarkastetut (laki yksityisestä terveydenhuollosta, 2 luku § 7)

6. Kunta rekisterinpitäjänä

Palveluntuottaja on velvollinen arkistoimaan Asiakas- ja potilasasiakirjat, jotka muodostuvat palvelusetelitoiminnasta, omasta järjestelmästä suoraan järjestäjän rekisteriin Potilastiedon arkistossa hyödyntämällä järjestäjän antamaa ostopalvelun valtuutusta. **Ostopalvelun valtuutuksella (OSVA)** tarkoitetaan Kanta-palveluihin sisältyvää lomakerakennetta, jota käytetään terveydenhuollon tietojärjestelmissä. Palvelunjärjestäjä antaa valtuutuksella palveluntuottajalle oikeuden palvelunjärjestäjän potilasasiakirjoihin ja oikeudet tallentaa syntyneet asiakirjat palvelunjärjestäjän rekisteriin.

Kun tuottajan ja potilaan hoitosuhde päättyy, tuottajalla ei ole käsittelyoikeutta potilaan asiakirjoihin tai tietoihin. Palveluntuottajan tulee pitää palvelusetelipalvelussa syntyneet tiedot erillään palveluntuottajan muun toiminnan yhteydessä syntyneistä asiakirjoista. Lokitiedot ovat palvelussa syntyneitä tietoja, joita ei lähetetä kunnalle, vaan palveluntuottajan tulee säilyttää niitä potilasasiakirja-asetuksen vaatiman ajan (vähintään 12 vuotta).

ⁱ Klemetti Reija & Hakulinen-Viitanen Tuovi (toim.) (2013) [Äitiysneuvolaopas. Suosituksia äitiysneuvolatoimintaan](#) Opas 29/2013. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. [THL:n kirjakaupassa](#)